

ENONTEKIÖ

Osallisuus ja ilmastotyö Enontekiöllä – kokemuksia osallisuussparrauksesta

Hannu Autto/kehitysjohtaja | 06.05.2020

Kuva: LUMINOUS FINLAND 100 (Cristopfer Lund)

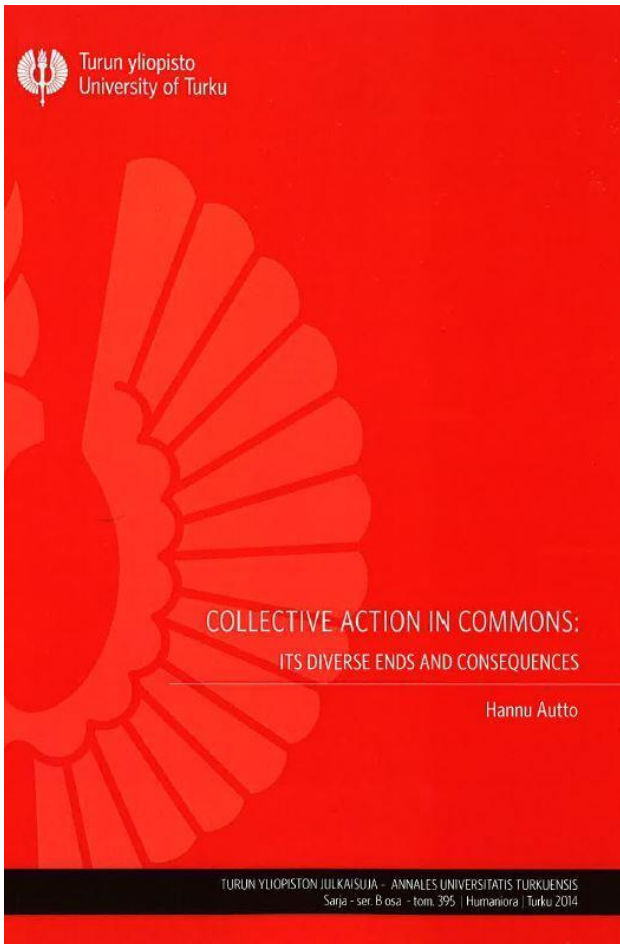
15 min

**5 min. Enontekiön kunnan
ilmastotyön lyhyt historia ja
nykytila.**

**5 min. Ilmastotyön ja
osallistamisen haasteista
pienessä
kuntaorganisaatiossa_virkahen
kilön kokemuksia**

5 min. Sparrauksen anti.

Taustaksi

- yhteisvarannot
- yhteistoiminnan ongelmat
- peliteoria
- Paikalliset ratkaisut, "Ostrom School"
- <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-5924-2>

- deliberatiivisen demokratian tutkimus

Enontekiön kunnan lyhyt ilmastotyöhistoria

- **Ensimmäinen lappilainen HINKU-kunta (2018)**
- **Energiatehokkuussopimukseen 2018**
- 70% pinta-alasta erilaisia suojelualueita (metsää, suota, tunturia)
- Motiivit ”yleisen hyvän” lisäksi:
 - Green Destination, 50% alueen kokonaisliikevaihdosta suoraan matkailusta
 - Taloudelliset säästöt (erityisesti energiaratkaisuissa)
 - Paikallistalous kiertotalouden kautta (lähiruoka, biotalous...)
- Kaikkiin kohtiin tehty toimenpiteitä/hankkeita menossa, silti työ on hädin tuskin alussa
 - HINKU-tiekartta työn alla (missä osallistaminen!)
 - Energiatehokkuuden toimenpideohjelma menossa KH:een
 - Toisaalta toimenpiteitä tehty ”siellä ja täällä”, nyt vasta koherenttia seuranta on aloitettu

Ilmastotyön ja osallistamisen haasteet pienessä kuntaorganisaatiossa

- Pienet resurssit ja ”asiantuntemuksen puute” (=pöytien leveys)
- Osittaisena vastauksena **verkostuminen ja hankkeistaminen**
 - Oikeastaan kaikissa kunnan hankkeissa on sisäänkirjoitettuna ilmastotyö/vähähiilisyys tavalla tai toisella
 - Mukana *Kestävä kaupunki* -ohjelman lisäksi mm.
 - **Vähähiilinen Lappi** -hanke, *Pallas-Yllästunturin kansallispuiston markkinointi- ja tuotteistamishanke/TOBE1*, *Kestävän liikkumisen palveluiden ekosysteemi – kohti resurssiviisaita liikkumisen palveluita*, **Biohajoavien liiketoimintamahdollisuudet Tunturi-Lapissa**, *Open Arctic MaaS Shared Mobility Platform (OpenArMS)*, **Likiruoka**-hanke (hakuvaihe), *Enabling Fair Transitions in Everyday Life for Climate Change Mitigation* (hakuvaihe), *From individual biases to communal preparedness for equitable climate transitions* (hakuvaihe), *Enontekiön matkailun toimitusketjun kehittäminen ja asiakaskunnan laajentaminen COVID-19-häiriötilanteessa ja sen jälkeisessä ajassa* (hakuvaihe), *Enontekiön matkailun arvoketjujen kehittämishanke* (hakuvaihe), **Pelkkänä korvana** (hakuvaihe)...
- Ratkaisun rajoitteet:
 - Ilmastotyö vastaa ylisukupolvisiin haasteisiin; hankkeilla on alku, keskikohta ja...
 - Tietyt asiat tulee saada osaksi ”perustoimintaa”: investointiohjelma, hankintaohje...
- Etsimme jatkuvasti uusia yhteistyömahdollisuuksia ja asiantuntijuutta

Ilmastotyön ja osallistamisen haasteet pienessä kuntaorganisaatiossa

- **Megatrendi: väheneekö yhteisöllisyys?**
 - Väheneekö osallisuus yhteisöllisyyden myötä (järjestötoiminta, talkoilu, kylästäykulttuuri)...
 - ...tuleeko uutta osallisuutta tilalle (ostopalvelua, yrittäjyyttä, asiakkuutta)...
 - ...ja miten identiteetit muodostuvat (paikallinen, kansallinen, globaali, maantieteestä riippumaton)?
- **Pieni populaatio: saavutetaanko kriittinen piste?**
 - Eli miten saada aikaan joukkokohtaus kahteen pekkaan?
 - Mitä spesifimpi aihe, sen vaikeampaa on saada ihmisiä osallistumaan
 - Osallistumisen ja osallistamisen **eri menet**it
- **Asenne ("met tehämä yhdessä", "mii bargat ovttas"):**
 - Kuuntelu on hyvä tapana.
 - Virkahenkilö on nöyrä (ei nöyristelevä). Virkahenkilö tietää, ettei hän tiedä kaikkea.
 - Enontekiön kunta palkittiin ideakulttuurim käyttöönotosta (Kuntateko 2019)
 - "joo, mutta..." muotoon "joo, ja..."

Sparrauksen anti (sparraajana Antti Leskinen)

- Rohkea viestintä: ”pienistä puroista...”; ”ei tekoa liian pientä...”
- Uudet työkalut/metodit käyttöön:
 - **Kuuntelutilaisuudet** (aiheena ilmastotyön lisäksi esim. työllisyys)
 - **Joukkorahoituskokeilu**
- Päätös edessä eli sovittumattomat ristiriidat: päätösten vahva perustelu
- ”Saa kuulua! Oivalluksia osallisuuden edistämiseen kaupungeissa ja kunnissa” olisi virkahenkilöiden hyvä lukea joka kesälomalla!

Kiitos!

Son rohki soma paikka ellää
Dat lea duodaid somás báiki eallit